

MEMO

2026-25

Aan : de raad
Van : het college van burgemeester en wethouders
Onderwerp : jaarverslag leerplicht en kwalificatieplicht 2024-2025
Datum : 7 april 2026
Bijlage(n) : 2

Aanleiding

Gemeenten zijn op grond van de Leerplichtwet 1969 verantwoordelijk voor toezicht op de naleving van de leerplicht en rapporteren jaarlijks over de uitvoering hiervan. Om invullingen te geven aan deze verantwoordelijkheid bieden wij u het leerplichtverslag en het jaarverslag Doorstroompunt (voorheen RMC) vallei aan over het schooljaar 2024-2025. Het leerplichtverslag geeft inzicht in de uitvoering van de leerplicht, de ontwikkelingen rondom schoolverzuim en de samenwerking met ketenpartners. Het jaarverslag doorstroompunt geeft inzicht in de regionale ontwikkeling omtrent (voortijdig) schoolverlaten, waarbij de aantallen per gemeente staan opgenomen (16 tot 23 jaar). De volledige verslagen zijn als bijlage bij deze memo gevoegd.

Kernboodschappen

LEERPLICHT

Sinds 1 april 2024 wordt de uitvoering van de leerplicht voor de gemeente Scherpenzeel verzorgd door de gemeente Veenendaal. De uitvoering richt zich niet alleen op toezicht en handhaving van de Leerplichtwet, maar nadrukkelijk ook op preventie en begeleiding.

Het aantal leer- en kwalificatie plichtige jongeren in Scherpenzeel bedraagt 1.711 en is de afgelopen jaren stabiel gebleven. Dit biedt een relatief constant uitgangspunt voor de uitvoering van beleid en inzet van capaciteit.

Wat betreft schoolverzuim zien wij dat het absoluut verzuim (geen schoolinschrijving van leerplichtige leerling) zeer beperkt is gebleven. In het schooljaar 2024-2025 is slechts één geval geregistreerd. In de praktijk blijkt dat dit type verzuim vaak voortkomt uit administratieve oorzaken, zoals verhuizingen of inschrijffouten, die doorgaans snel kunnen worden hersteld.

Het relatief verzuim (ongeoorloofde afwezigheid van leerlingen) blijft een belangrijk aandachtspunt. In het afgelopen schooljaar zijn 51 meldingen gedaan, een lichte daling ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit verzuim doet zich met name voor in het voortgezet onderwijs. Vroegtijdige signalering door scholen en een goede samenwerking met leerplicht zijn essentieel om escalatie te voorkomen en passende ondersteuning te bieden.

Het aantal thuiszitters is licht gedaald van 12 naar 10 leerlingen. Hoewel deze ontwikkeling positief is, blijft de problematiek complex. In vrijwel alle gevallen is sprake van een

combinatie van factoren, waarbij onderwijs, zorg en thuissituatie met elkaar samenhangen. De inzet is er steeds op gericht om deze jongeren terug te leiden naar onderwijs of, indien nodig, een passend alternatief traject te bieden. De werkwijze van leerplicht is gebaseerd op de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS), waarbij de nadruk ligt op preventie en vrijwillige hulpverlening in plaats van uitsluitend op handhaving. Dit komt ook tot uiting in de cijfers: er zijn in het verslagjaar geen processen-verbaal opgemaakt en het gebruik van strafrechtelijke instrumenten is beperkt gebleven. Het uitgangspunt blijft dat gedragsverandering en terugkeer naar onderwijs het uiteindelijke doel zijn.

Een belangrijk onderdeel van de aanpak is de intensieve samenwerking met partners. Er wordt structureel samengewerkt met scholen, samenwerkingsverbanden, jeugdconsulenten, jeugdgezondheidszorg en andere hulpverleningsinstanties. Via multidisciplinaire overleggen en preventieve gesprekken worden signalen vroegtijdig opgepakt en wordt gezamenlijk gezocht naar passende oplossingen. De samenwerking met het sociaal team wordt daarbij als positief en waardevol ervaren.

Voor het schooljaar 2025-2026 ligt de nadruk op verdere versterking van deze samenwerking, met name bij jongeren met complexe problematiek. Er wordt ingezet op intensievere begeleidingstrajecten en op een betere afstemming tussen onderwijs en jeugdhulp. Daarnaast wordt regionaal gewerkt aan het terugdringen van het aantal thuiszitters en het verbeteren van de monitoring en samenwerking tussen betrokken partijen.

Ook landelijke ontwikkelingen spelen hierin een rol. De nieuwe wet 'Van school naar duurzaam werk', die per 1 januari 2026 in werking is getreden, vraagt om een nauwere samenwerking tussen onderwijs, gemeenten en werkgevers om jongeren beter te begeleiden naar de arbeidsmarkt. Daarnaast wordt een wetsvoorstel voorbereid gericht op het verder terugdringen van schoolverzuim, onder meer door verbeterde registratie en monitoring.

Samenvattend kan worden gesteld dat het leerplichtbeleid in Scherpenzeel zich kenmerkt door stabiele leerlingaantallen, een laag niveau van absoluut verzuim en een lichte afname van relatief verzuim en thuiszitters. Tegelijkertijd blijft het van belang om te blijven investeren in preventie, samenwerking en maatwerk, zodat iedere jongere onderwijs kan volgen dat past bij zijn of haar mogelijkheden.

DOORSTROOMPUNT

Gemeente Ede voert de Doorstroompuntfunctie uit voor de subregio Vallei. De uitvoering van de kwalificatieplicht (hierna: Leerplicht mbo) - voor jongeren van 16 en 17 jaar - valt hier ook onder. Jongeren tussen de 16 en 23 jaar worden bij verzuim of (dreigend) voortijdig schoolverlaten geregistreerd, benaderd en begeleid door de Leerplichtambtenaar mbo of de consulent Doorstroompunt.

We zien regionaal op het mbo een daling van het aantal jongeren dat verzuimt. Het aantal meldingen is afgelopen schooljaar echter gestegen. Dit betekent dat een jongere meerdere malen is gemeld vanwege verzuim. In Scherpenzeel zien we echter een kleine stijging op

allebei ten opzichte van het vorige schooljaar. Zo is het aantal jongeren dat verzuimt gestegen van 10 naar 14 en het aantal meldingen van 13 naar 23. Dat het aantal meldingen is gestegen kan worden verklaard door het ervaren beeld dat meer casussen complex(er) zijn geworden. Door die complexiteit worden jongeren vaker gemeld, omdat er meer gevraagd wordt om het verzuim tegen te gaan.

In de doelgroep 18 tot 23 jaar zijn 594 jongeren gemeld bij het Doorstroompunt, waarvan 25 uit Scherpenzeel. Dit is een lichte daling ten opzichte van het jaar ervoor (643 jongeren). Er zijn in totaal 1165 meldingen gedaan, ten opzichte van 1195 vorig schooljaar. Ook hier zien we een toename van het aantal meldingen per jongere, wat wederom door de toename in complexiteit kan worden verklaard.

In schooljaar 2024-2025 zijn 1026 leerlingen via DUO gemeld bij het Doorstroompunt Vallei die de opleiding voortijdig hebben verlaten zonder een startkwalificatie. Hiervan komen er 35 uit Scherpenzeel, wat een stijging is ten opzichte van de 23 van vorig jaar. Deze stijging is echter te zien in alle gemeentes in onze regio. Het overgrote deel van deze groep in de regio (zo'n 80%) vindt zijn weg weer richting onderwijs of werk, al dan niet met begeleiding vanuit het Doorstroompunt Vallei. Zo'n 5-10 % verdwijnt uit beeld door bijvoorbeeld verhuizing of omdat ze geen begeleiding meer wensen. Begeleiding van jongeren vanaf 18 jaar is namelijk op vrijwillige basis.

Sinds 2017 hebben we als gemeenten de taak om jongeren in kwetsbare posities te monitoren en te ondersteunen. Van de 594 jongeren in deze doelgroep, waarvan 20 uit Scherpenzeel, zijn er 409 doorgestroomd naar onderwijs en 185 jongeren hebben een andere bestemming gevonden dan onderwijs. Dit betekent dat zo'n 70% succesvol terug het onderwijs is ingestroomd.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Bijlage(n)

1. Leerplichtverslag schooljaar 2024-2025 gemeente Scherpenzeel;
2. Jaarverslag Doorstroompunt Vallei schooljaar 2024-2025